

DOSEŽKI IN NAČRTI V RAZISKOVANJU SLOVENSKEGA IZSELJENSTVA PO ZNANSTVENIH DISCIPLINAH PO LETU 1945

Matjaž Klemenčič

Raziskovanje slovenskega izseljenstva na področju zgodovine vse- kakor sega v čas pred drugo svetovno vojno, o čemer je pisal Marjan Drnovšek. Moja naloga naj bi bila predstaviti rezultate raziskovalnega dela na področju zgodovine slovenskega izseljenstva v obdobju po drugi svetovni vojni. Ko obravnavamo rezultate tega dela, ga moramo razdeliti na obdobje pred letom 1980 in po njem. Zgodovinarji se pred letom 1980 praktično niso posvečali vprašanjem zgodovine slovenskega izseljenstva. Deloma so se ukvarjali z vprašanjem zgodovine izseljevanja, ne pa zgodovino slovenskih izseljen- skih skupin v priseljenjskih državah. Lahko rečemo, da je bila tema- tika slovenskih priseljencev praktično neobdelana. Zavedati se je treba, da moramo v našem pregledu obravnavati na eni strani rezul- tate in dosežke raziskovalcev, ki so doma v priseljenjskih državah, na drugi strani pa rezultate raziskovalcev, iz Slovenije, in da je zelo težko razlikovati raziskave glede na znanstvene discipline, saj so znanstvene discipline in njihov razvoj ena stvar, raziskovanje proble- matike še posebno slovenskega izseljenstva pa mora biti že samo po sebi interdisciplinarno in vezano na raziskave izseljencev v posa- meznih deželah. V vsaki od priseljenjskih držav so se intelektualci ljubiteljsko ukvarjali tudi s proučevanjem zgodovine priseljevanja. V ZDA moramo omeniti zlasti Rudolpha M. Susela, ki je napisal nekaj člankov o zgodovini Slovencev v Clevelandu, in članek o Slovencih v ZDA za Harvard Encyclopedia of American Groups. Omembe vredno je seveda tudi delo Bogdana Novaka, ki je pisal članke, vezane na zgodovino katoliških Slovencev v ZDA. Zlasti zanimivo je njegovo predavanje o Louisu Adamiču in slovenskem katoliškem odgovoru na njegovo delo na simpoziju, ki je obravnaval ta vpra- šanja. Toussaint Hočevar po stroki ni bil zgodovinar, vendar pa moramo omeniti tudi njegovo delo. Zlasti pomembni so njegovi članki o češkem vplivu pri snovanju slovenskih narodno podpornih jednot kakor tudi članki, ki obravnavajo ljudska štetja v Ameriki s

posebnim ozirom na etnično statistiko. Delo Edwarda Gilesa Gobetza, ki je po stroki sociolog, bi tudi sodilo v obravnavo pregleda dela zgodovinarjev. Popisal je znamenite slovenske Američane, sicer pa njegovo delo nima znanstvene vrednosti. Znanstveno pomembno tudi za zgodovinarja je delo geografa Jožeta Velikonje, še zlasti o zgodovini Slovencev v Coloradu, ki ga je objavljale v *Ameriški domovini*.

V Sloveniji smo v 60-tih letih, ko so v Ameriki pričenjali z intenzivnejšim raziskovanjem zgodovine priseljevanja, ustanovili Center za zgodovino slovenskega izseljenstva, ki pa iz najrazličnejših vzrokov ni zaživel. V njem so bile ustanovljene najrazličnejše komisije, med njimi še zlasti arhivska, ki je popisala precejšnji del arhivskega gradiva, v katerem se posamezni slovenski zgodovinarji ukvarjajo z zgodovinskimi viri za slovensko izseljenstvo, kakor tudi statistična. Pomembno delo je opravil Živko Šifrer, ki je statistično obdelal izseljevanje s slovenskega etničnega ozemlja na podlagi avstrijskih in jugoslovanskih statističnih podatkov od leta 1846 do leta 1940. Omenjeni Center za zgodovino slovenskega izseljenstva ni presegel popisovanja gradiva, tako lahko ugotovimo, da o tej problematiki obstaja vrsta člankov z izjemo člankov spominske narave, ki so jih pisali najrazličnejši zelo prizadevni amaterji.

Intenzivno raziskovanje zgodovine slovenskega izseljenstva se na Slovenskem pričinja šele v letu 1979, ko sem bil nastavljen kot stažist raziskovalec na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani in se tako kot prvi zgodovinar lahko profesionalno ukvarjal z zgodovino slovenskega izseljenstva. Rezultati mojega več kot desetletnega dela so vidni v bibliografiji člankov in eni že objavljeni ter eni knjigi, ki je še v pripravi za tisk, kakor tudi v številnih nastopih na domačih in mednarodnih konferencah. Glede na to, da so rezultati tega dela razvidni iz bibliografije, o njih ne bi govoril na široko. V prvem obdobju do leta 1983 sem se posvečal vprašanju naseljevanja in statistične obdelave poselitve Slovencev v ZDA ter njihovem odnosu do stare domovine. Oboje je obdelano v moji doktorski disertaciji, ki sem jo obranil leta 1983 in je izšla v knjižni obliki leta 1987. Po letu 1983 sem se pričel posvečati t. i. notranji zgodovini ameriških Slovencev, še zlasti tistih v Clevelandu. Rezultat tega dela je besedilo, ki ga pripravljam za knjižno objavo v angleškem jeziku o Slovencih v Clevelandu.

Inštitut za slovensko izseljenstvo je sredi 80-tih let nastavil dva profesionalna zgodovinarja, to je Marjana Drnovška in Andreja

Vovka, njuno delo je prikazano v bibliografiji obeh sodelavcev. posebno mesto ima knjiga Marjana Drnovška, ki se ukvarja s procesom izseljevanja s slovenskega etničnega ozemlja.

Pomembno delo na tem področju sta opravila Andrej Vovko in Janez Stanonik, sicer literarni zgodovinar zlasti o vprašanih zgodnjih slovenskih priseljencev v ZDA.

V zadnjem času moramo omeniti tudi delo Darka Friša, ki je v maju 1992 obranil magisterij na temo Slovenske etnične cerkve v ZDA. S slovensko etnično cerkvijo tako v Kanadi kot v ZDA se ukvarja tudi Bogdan Kolar. Majda Kodrič pripravlja doktorsko disertacijo na ljubljanski univerzi o vprašanih druge generacije slovenskih priseljencev v ZDA, Aleksej Kalc pa magistrsko delo o izseljevanju Slovencev preko tržaškega pristanišča.

Glede na to, da smo na znanstvenem, srečanju, katerega rezultat je ta publikacija, govorili tudi o načrtih za raziskovanje slovenskega izseljenstva po znanstvenih disciplinah, je potrebno omeniti tudi načrte za obravavo znanstvene zgodovine slovenskega izseljenstva. V raziskovalnem polju Nacionalno vprašanje sta bili sprejeti v financiranje dve nalogi, ki se bosta ukvarjali z zgodovino slovenskega izseljenstva v ZDA. Gre za nalogo Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU o zgodovini slovenskega izseljevanja v ZDA ter za mojo nalogo o organiziranosti slovenskih priseljencev v ZDA na gospodarskem, verskem in političnem področju. V okviru teh nalog se Marjan Drnovšek ukvarja z zgodovino evropskih slovenskih priseljencev, Matjaž Klemenčič z zgodovino izseljevanja v ZDA, njegov magistrand Aleš Breclj z zgodovino Slovencev v Argentini, Andrej Vovko pa s Slovenci v taboriščih za razseljene osebe po 2. svetovni vojni. Trenutno se nihče ne ukvarja z zgodovino Slovencev v Avstraliji in Kanadi, vendar pa so te stvari pokrite z drugimi strokami, še zlasti z geografijo in etnologijo. Omeniti moramo tudi magisterij pokojne Irene Birsa, v katerem je obdelala zgodovino in organiziranost Slovencev v Avstraliji. Za proučevanje Slovencev v ZDA načrtujemo nov magisterij, v katerem bi se kandidat ukvarjal z bratskimi podpornimi organizacijami.

Potrebno bo proučiti tudi avstro-ogrsko politiko priseljevanja v obdobju pred prvo svetovno vojno.

Zgodovinarjem, ki so doma v priseljenjskih državah, pa bi svetoval čim več dela na prikazu lokalnih etničnih skupin.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA**Andrej ROT:**

Mišljenje v zdomstvu, Druga vrsta II. (1978), str. 3-41.

Krivda in končnost, Druga vrsta IV (1981), str. 3-20.

Emigracijska slika ob koncu drugega tisočletja, Meddobje XX (1984), str. 188-198.

Modeli slovenske samobitnosti, Meddobje XXIV, 1989, str. 58-69.

Irene MISLEJ:

Janez Benigar, Izbrano gradivo, Ljubljana 1988 Arh. Viktor Sulčič, 1989.

Centenario (serija člankov o stoletnici Jug. društva za vzajemno pomoč. Glasnik, Buenos Aires, 1978.

Odsek Slovenija v Buenos Airesu, Slovenski izseljenski koledar, Ljubljana 1990, str. 143-145.

Polonca CESAR-NEDZBALA:

Sloenci v Kaliforniji, Etnološki prikaz načina življenja Slovencev v Los Angelesu, Fontani in San Franciscu. Diplomaska naloga, Ljubljana, 1984, 164 str., il.

Pisma izseljencu, Ohranjena pisma, ki jih je rojak Marko Jonke prejemal v San Franciscu, Slovenski izseljenski koledar 1988, str. 98-107.

Sloenci v velikem potresu in požaru leta 1906 v San Franciscu, Slovenski izseljenski koledar 1987, str. 158-163. Ponatis tudi v: Slovenski vestnik, Celovec, 24. januarja 1989, str. 6-7.

To in ono o izseljevanju Slovencev v Ameriko, Izselitev kot želja po napredku, Rodna gruda, marec 1985, str. 26-27.

To in ono o izseljevanju Slovencev v Ameriko, Slovenci med iskalci zlata, Rodna gruda, april 1985, str. 26-27.

To in ono o izseljevanju Slovencev v Ameriko, Slovenske naselbine v Kaliforniji, Rodna gruda, maj 1985, str. 26-27.

To in ono o izseljevanju Slovencev v Ameriko, Na Kranjskem hribu v San Franciscu, Rodna gruda, junij 1985, str. 25-26.

Fontana - Slovenska naselbina v južni Kaliforniji, Obzornik, februar 1985, str. 126-132.

Slovenci med iskalci zlata v Kaliforniji, Slovenski izseljenski koledar 1985, str. 132-136.

Rajska dolina, Obzornik, julij-avgust 1984, str. 533-543.

Legende in resnica o prvih Slovencih v Ameriki, Obzornik, Februar 1984, str. 129-137.

Kranjski hrib na drugi strani sveta, Obzornik, oktober 1983, str. 699-709.

Mihael KUZMIČ:

O prekmurski evageličanski literaturi v Ameriki, v: Evangeličanski koledar 1982 (Murska Sobota), str. 55-66.

Še o »Naši na tujih tleh«, v: Delo, Književni listi, (26. marca) 1982, str. 4.

Ekumenski sledovi med ameriškimi Prekmurci, v: V edinosti - ekumenski zbornik 1982, (Maribor), str. 121-125.

Nekaj zanimivosti o prekmurskih Slovencih v Betlehemu, ZDA, v: Slovenski koledar 1983, (Ljubljana), str. 149-153.

Drobec iz zgodovine slovenskih evangeličanov v Ameriki, v: Evangeličanski koledar 1983, (Murska Sobota), str. 76-85.

Delež ameriških Prekmurcev v drugi svetovni vojni - leta 1943, v: Evangeličanski koledar 1983, (Murska Sobota), str. 122-127.

Med ameriškimi Slovenci iz Prekmurja v Betlehemu, Pa, ZDA, v: Rodna gruda, (Ljubljana), št.1, (1983), str. 30-32.

Katoliška župnija sv. Jožefa v Betlehemu, Pa., ZDA, v: Stopinje 1984 (Murska Sobota), str. 193-202.

Kratka kronologija Slovencev iz Prekmurja v Betlehemu, Pa., ZDA., v: Slovenski koledar 1984, (Ljubljana), str. 191-195.

Betlehemska pesmarica, v: Znamenje (Maribor), št.5 (1984), str. 403-405.- Prekmurški tiski slovenskih izseljencev, v: Slovenski koledar 1985, (Ljubljana) str. 147-154.

Nekaj sledov Slovencev iz Porabja v Ameriki, v: Stopinje 1985, (Murska Sobota), str. 175-178.

Antologija prekmurske slovstvene ustvarjalnosti z izseljensko tematiko, v: Rodna gruda (Ljubljana) št. 1 (1985), str. 41.

Umrli je Aleksander Kardoš, v: Rodna gruda (Ljubljana), št. 8-9, 1985, str. 41.

Prekmurci in Prekmurje, v: Rodna gruda (Ljubljana), št. 8-9, 1985, str. 43.

Vračanje h koreninam (intervju s T. Abramom), v: Rodna gruda (Ljubljana), št. 11, 1985, str. 38.

A New Book about Prekmurje, v: Rodna gruda (Ljubljana), št. 11, 1985, str. II-III (angl. priloga).

Alojz, Janez in dr. Jože Sraka: Prekmurci in Prekmurje, v: Celovski zvon (Celovec), št. III/9, 1985, str. 67-69.

Kako je začel izhajati Amerikanski Slovincov glas, v: Slovenski koledar (Ljubljana) 1986, str. 126-127 in 152-155.

Nekaj misli k vprašanju madžaronstva med prekmurskimi evageličani, v: Znamenje (Maribor), št. 3(1986), str. 209-220 in št. 4 (1986), str. 318-332.

Amerikanski Slovincov glas, v: Slovenski koledar 1987, (Ljubljana), str. 169-174.

Ob petinosemdesetletnici profesorja dr. Jožeta L. Miheliča (14. 3. 1902), v: Evangeličanski koledar, 1987 (Murska Sobota), str. 65-72.

Vesti iz starih krajev v časniku Amerikanszki Szlovincov Glasz, v: Stopinje 1987, (Murska Sobota), str. 132-136.

Američan Slovenec iz Dubuqua (Ob 85. letnici prof. dr. Jožeta L. Miheliča), v: Obzornik, (Ljubljana), št. 3 (1987), str. 212-214.

Teološka podoba ameriškega rojaka prof. dr. Jožeta L. Miheliča, v: Znamenje (Maribor) št. 2 (1987), str. 185-187.

Humor med prekmurskimi rojaki v Ameriki, v: Obzornik (Ljubljana), št. 4 (1987), str. 272-278.

Ob 85. letnici prof. dr. Jožeta L. Miheliča, v: Rodna gruda (Ljubljana), št. 6 (1987), str. 34-35.

Ameriški Slovenci in NOB v Jugoslaviji, v: Vestnik (Murska Sobota), št. 39, (8. oktobra) (1987), str. 4.

Izobrazbeno napredovanje naših ameriških betlehemskih rojakov, Slovenski koledar 1988, (Ljubljana), 1988, str. 108-112.

Humor med prekmurskimi rojaki v Ameriki, v: Slovenski koledar 1988, (Ljubljana), str. 160-163.

Vilma Stolz, misijonarka v Afriki in doma, v: Znamenje (Maribor), št. 1 (1988), str. 6-73.

Dva pomembna jubileja med Slovenci v Betlehemu, Pa., v: Rodna gruda (Ljubljana), št. 10 (1988), str. 35.

Iskanje korenin v Sloveniji, v: Rodna gruda (Ljubljana), št. 10 (1988), str. 36.

Aleks Kardoš in njegovo delo med prekmurskimi Slovenci v Ameriki, v: Zbornik društva slovenskih književnih prevajalcev 1988 (Ljubljana), str. 51-58.

Louis Adamič in ameriški betlehemeski rojaki, v: Slovenski koledar 1989, (Ljubljana), str. 133-136.

Vpliv protestantske etike na znanstveno delo ameriškega rojaka prof. dr. Jožeta Miheliča, v: Znamenje (Maribor), št. 3 (1989), str. 243-252 in št. 4 (1989), str. 375-378.

Flisar (Flisser) Frank, v: Enciklopedija Slovenije 1989, (Ljubljana), 3. zv., str. 126.

Betlehemska literarna ustvarjalnost prekmurskega rojaka Jožefa Novaka, v: Slovenski koledar 1990, (Ljubljana) 1990, str. 166-172.

Brezimnost v izseljenstvu, v: Stopinje 1990, (Murska Sobota), str. 80-81.

Betlehemska (Pa., ZDA) stavka delavk tobačnih tovarn leta 1924, v: Slovenski koledar 1991, Ljubljana 1991, str. 177-180.

Iz prekmurske izseljenske pesniške preteklosti (2 pesmi J. Novaka), v: Vestnik (Murska Sobota), št. 43 (31. oktobra) 1991, str. 10.

Nekaj korespondence med Louisom Adamičem in Jožetom Miheličem, v: Slovenski koledar 1992, Ljubljana, str. 196-200.

Amerikanski Slovincov glas, v: Dve domovini, Ljubljana 1992, str. 55-66.

Andrej VOVKO:

Politični profil »La Yugoslavie«, revije jugoslovanske federalistične emigracije v Švici 1917-1918. Prispevki za zgodovino delavskega gibanja, Ljubljana, 13/1973, št. 1-2, str. 117-131.

Povzetek iz nekaterih dokumentov o dejavnosti Stojana Pribečevića o Tržaškem vprašanju. Kronika, Ljubljana, 24/1976, št. 3, str. 172-178.

Petdesetletnica ustanovitve »Orjema«. Jadranski koledar 1978, Trst 1977, str. 206-212.

Organizacije jugoslovanskih emigrantov iz Julijske krajine do leta 1933. Zgodovinski časopis, Ljubljana, 32/1978, (1979), št. 4, str. 449-473.

Delovanje »Zveze jugoslovankih emigrantov iz Julijske krajine« v letih 1933-1940. Zgodovinski časopis, Ljubljana, 33/1979, št. 1, str. 67-102.

Severnoameriške podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda do prve svetovne vojne. Kronika, Ljubljana, 35/1987, št. 1-2, str. 48-55.

Ustanovitev »Yugoslav Emergency Council« v New Yorku. Zgodovinski časopis, Ljubljana, 41/1987, št. 3, str. 523-527.

The Foundation of the Yugoslav Emergency Council in New York. Slovene studies, Journal of the Society for Slovene Studies, Edmonton, 10/1988, no. 2, pp. 191-197.

Izseljensko vprašanje v Koledarjih Družbe sv. Cirila in Metoda. Kronika, Ljubljana, 37/1989, št.3, str.278-286.

Udje Družbe sv. Mohorja v ZDA do leta 1900. Dve domovini/Two Homelands 1, Ljubljana 1990, str. 121-135.

Zapisniki Defense Alliance for Yugoslavs in Italy in Yugoslav Emergency Council v New Yorku. Viri št. 3, Slovenski izseljenci, Objava arhivskih virov, Arhivsko društvo Slovenije, Ljubljana 1990, str.9 9-137.

Izseljevanje iz Primorske med obema vojnama. Zgodovinski časopis, Ljubljana, 46/1992, št. 1, str. 87-92.

Iz izseljenske korespondence Etbina Kristana. Slovenski koledar 1989, Ljubljana 1988, str. 119-121.

«Špansko pismo» Dragotina Gustinčiča Etbinu Kristanu. Zgodovinski časopis, Ljubljana, 42/1988, št. 4, str. 571-574.

Etbin Kristan o boju za jugoslovanske meje na Primorskem in Koroškem, (Iz njegove korespondence). Slovenski koledar 1990, Ljubljana, 1989, str. 156-159.

Koroška izseljenska brata, ki sta »ušla« Baragu. Mohorjev koledar 1990, Celje 1989, str. 70-73.

«Lincolnu iz Ohia» v spomin. Iz korespondence Franka J. Lauscheta z Louisom Adamičem. Slovenski koledar 1991, Ljubljana 1990, str. 149-153.

Drobec iz delovanja »Družbe sv. Rafaela«. Mohorjev koledar 1991, Celje 1990, str. 79-81.

Izseljenstvo. Enciklopedija Slovenije, IV. knjiga, Mladinska knjiga 1990, str. 233-234.

Nekaj utrinkov o Družbi sv. Rafaela in Ameriki. Mohorjev koledar 1992, Celje 1991, str. 42-44.

Časopis »Istra« o izseljevanju iz Primorske. Primorska srečanja, Idrija, Koper, Nova Gorica, XVI/1991, št. 115, str. 22-24.

Odnos slovenskih izseljencev v ZDA do rojakov v Italiji. Primorska srečanja, Idrija, Koper, Nova Gorica, XVII/1992, št. 130, str. 115-116.

Iz delovanja kairskega Društva sv. Cirila in Metoda. Mohorjev koledar 1989, Celje 1988, str. 88-91.

Immigration History Research Center (Raziskovalni center za zgodovino priseljevanja) Univerze Minnesota v St. Paulu, ZDA in

njegova slovensko-ameriška zbirka. Dve domovini/Two Homelands 1, Ljubljana 1990, str. 383-391.

Frank J. Lausche (14.11.1895-21.4.1990) Mohorjevi koledar 1991, Celje 1990, str. 167-169.

Tisk v senci barak, O slovenskih taboriščnih dnevnikih v Avstriji. Slovenski svet, Ljubljana, I/1991, št. 2 (junij), str. 18-19.

Družba sv. Rafaela za varstvo izseljencev, Paberki iz njene zgodovine. Slovenski svet, Ljubljana, II/1992, št. 3 (marec), str. 16.

Bibliografija prispevkov s šolsko, narodnoobrambno, izseljensko in manjšinsko problematiko Vestnikih in Koledarjih (Vestnikih) Družbe sv. Cirila in Metoda 1887-1941. Zbornik za zgodovino šolstva in prosvete 23, Ljubljana 1990, str. 167-184.

Diskusija, Druga etnična delavnica, Ljubljana 9. in 10. januar 1990. Revija za narodnostna vprašanja, Razprave in gradivo 23, Inštitut za narodnostna vprašanja, Ljubljana 1990, str. 175-176.

Marjan DRNOVŠEK:

O stališčih slovenskih socialistov v ZDA do vojne in jugoslovanskega vprašanja med prvo svetovno vojno. Prispevki za zgodovino delavskega gibanja XV-XVI. Inštitut za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani, Ljubljana 1975-1976. str. 75-96.

Nekatere evidence o izseljevanju v Ameriko pred prvo svetovno vojno. Kronika, 36, 1988, št. 3, str. 205-217.

Iseljeništvu (Evropa). Enciklopedija Jugoslavije, 5, 1988.

Slovenske izseljenke iz Pas de Calaisa (Francija) in španska državljanska vojna. Slovenski koledar, 1989, str. 105-108.

Prispevek k zgodovini izseljevanja iz Gorenjske pred prvo svetovno vojno s posebnim poudarkom na Škofji Loki. Kronika, 37, 1989, št. 3, str. 203-218.

Ameriško pismo rojakom leta 1903. Slovenski koledar 1990, str. 160-165.

Odmevnost Trunkove knjige Amerika in Amerikanci v letih 1912-1913. Zgodovinski časopis, 43, 1989, št.4, str. 606-609.

Glas izseljencev. Enciklopedija Slovenije, 3, 1989.

Delovanje Toma Brejca med slovenskimi izseljenci v Franciji v letih 1936-1939. Dve domovini/Two Homelands, 1, 1990, str. 179-204.

Utrinki o odnosu Slovencev do izseljenskega arhivskega gradiva. Viri 1990, št. 3, Slovenski izseljenci, str. 5-17.

Jugoslovansko društvo sv. Barbara iz Eisdna v Belgiji 1929-40. Viri 1990, št. 3, Slovenski izseljenci, str. 172-176.

Izseljenci v Evropi. Enciklopedija Slovenije, 4, 1990.

Pot slovenskih izseljencev na tuje. Od Ljubljane do Ellis Islanda-Otoka solza v New Yorku 1880-1924. Založba Mladika, Ljubljana 1991, 245 str.

Izseljevanje iz Poljanske doline do prve svetovne vojne. Loški razgledi, 37, 1990, str. 51-60.

Izseljensko in drugo časopisje med Slovenci v zahodni Evropi do leta 1940. Dve domovini/Two Homelands, 2/3, 1992, str. 265-316.

Ameriška zgodba Franka Česna. Slovenski koledar 1993, str. 227-232.

Slovenski izseljenci in Evropa. Evropa je vedno potrebovala pridne roke. Slovenski svet, 2, 1992, št. 6, str. 22-25.

Slovenski izseljenci in Evropa. Življenje Slovencev po Evropi do leta 1940. Slovenski svet, 3, 1993, št. 7/8, str. 21-23.

Izseljevanje z območja lavantinske škofije pred prvo svetovno vojno in odnos Cerkve do tega pojava. Napotnikov simpozij v Rimu, Celje 1993, str. 197-214.

Slovenen in Nederland. Vereniging Vrienden van Slovenië/
Združenje prijateljev Slovenije. Lipa. Jaargang 2, Nummer 4, Den
Haag 1993, 10-11.

Emma UMEK:

Izseljenci z območja nekdanjih okrajev Kranj in Kamnik po popisu iz
leta 1937, Slovenski izseljenski koledar, Ljubljana, 1979, str. 201-208.

Arhivi - vir proučevanja slovenskega izseljenstva, Slovenski
izseljenski koledar, Ljubljana 1967, str. 195-198.

Prispevki k zgodovini izseljevanja iz Kranjske v Ameriko v letih
1910 do 1913, Slovenski izseljenski koledar, Ljubljana 1967, str.
199-207.

Viri za zgodovinsko slovenskih izseljencev v ZDA, Slovenski
izseljenski koledar, Ljubljana 1972, str. 190-194.

Darko FRIŠ:

Delovanje šolskih sester Kongregacije Sv. Frančiška Asiškega
Kristusa Kralja v ZDA med letoma 1909 in 1915, Dve
domovini/Two Homelands, 2-3, 1992, str. 371-387.

Zgodovina časnika Amerikanski Slovenec in »verske vsebine«, ki jih
je obravnaval med leti 1881-1931. V: Znanstvena revija, letnik 3,
štev. 2. Maribor, 1991, str. 405-414.

Korespondenca Kazimirja Zakrajška O.F.M., 1907-1928, Viri 6,
Ljubljana 1993.

Majda KODRIČ:

Nekateri pristopi k problematiki druge generacije v okviru
raziskovanja priseljenstva v ZDA, Dve domovini/Two Homelands, 1,
1990, str. 161-178.

Slovene Emigration to the United States and the Establishment OF Ethnic Communities. In: The European Emigrant Experience in the U.S.A. Tübingen 1992, pp. 149-170.

The Press as a Link Between the Leaders and the Rank and File of AN Ethnic Fraternal Organization; Handling the Situation of Second generation Membership in the KSKJ's Organs, Dve domovini/Two Homelands, 2-3, 1992, str. 195-206.

Matjaž KLEMENČIČ:

Skupaj z V. Klemenčič, Pupin kot politik, Naši razgledi, november 1979.

Praoče etnicističnega gibanja v ZDA. Ob 80-letnici rojstva L. Adamiča ... Naši razgledi, december 1977.

Dragocena pomoč v najhujših dneh, Slovenski koledar, Ljubljana 1979, str. 181-188.

Vloga Mihajla Idvorskega Pupina v političnem življenju srbskih in ostalih jugoslovanskih izseljencev v ZDA pred in med prvo svetovno vojno in njegova prizadevanja za jugoslovanske meje po prvi svetovni vojni, Pupin kot znanstvenik, politik in izumitelj, Ljubljana 1980, str. 41-56.

Izseljevanje Slovencev iz Avstroogrške in avstrijska politika izseljevanja do prve svetovne vojne, Slovenski koledar 1981, Ljubljana 1980, str. 271-277.

Louis Adamič in druga svetovna vojna, Luis Adamič and World War II, Louis Adamič Simpozij, Symposium, Ljubljana 16.-18. september 1981, str. 369-385.

Politično delo Louisa Adamiča, Teorija in praksa IX/1981, Ljubljana 1981, str. 1058-1084.

Recent Research on Slovenian Migration in Europe and Overseas, Prosveta, Enlightenment, Chicago maj, junij, julij 1980.

Izseljevanje iz Notranjske v obdobju od srede XIX. stoletja do danes, Notranjski listi 2, Ljubljana 1981, str. 203-206.

Vystahovalectvo Slovincov z Rakusko-Uhorsko a vystahovalecka politika do prvej svetovej vojny, Vystehovalectvo a život krajanov wo svete, Kstoročnici začiatkov masoveho vystahovalectvy ludu do zamoria, Zbornik prispievkov z vedeckoj konferencie, Matica slovenska, Bratislava 1982, str. 105-107.

Stiki Tesle in Adamiča v zadnjem letu Teslovega življenja, Na rob štiridesetletnici smrti Nikole Tesle, Naši razgledi, marec 1983.

Adamič o Jugoslaviji in Ameriki. - Borec, Ljubljana, 35 (1983) 11-12, str. 779-780.

Slovinci v ameriški statistiki v 19. in 20. stoletju. - Celovski Zvon, Celovec, (-1984) 4, str. 23-31.

Ideološka naravnost Louisa Adamiča. - Borec, Ljubljana, 35 (1983) 11-12, str. 781-784.

Izjemen delež izseljencev v boju za osvoboditev. - Rodna gruda Slovenija, Ljubljana, 32 (1985) 5, str. 8-10.

Research on Slovene Immigration to the United States: Past Achievements and Future directions. - Slovene Studies: Journal of the Society for Slovene Studies, Columbus, Ohio, 8 (1986) 2, str. 9-14.

Metodološki problemi v zvezi z ugotavljanjem realnosti ameriških statistik materinega jezika izseljencev iz habsburške monarhije. - Časopis za zgodovino in narodopisje, Maribor, 58-23 (1987) 1, str. 42-53.

Sodobni problemi organiziranosti poselitve in razvoja kulture Ameriških Slovencev. - Geografski obzornik, Ljubljana, 34 (1987) 2, str. 105-107.

Politično delo Etbina Kristana. - Migracijske teme: časopis za istraživanja migracija i narodnosti, Zagreb, 4 (1988) 1-2, str. 103-109.

Stiki Tesle in Adamiča v zadnjem letu Teslovega Življenja: na rob 40-letnici smrti Nikole Tesle. - Naši razgledi, Ljubljana, 32 (1983),5, str. 132-133.

Methodological Questions on the Reliability of American Statistics of Mother Tongue for Immigrants from Austria-Hungary. - V: Emigration from Northern, Central and Southern Europe: Theoretical and Methodological Principles of Research. - International Symposium, Krakow 1981, pp. 98-106.

Uloga M. I. Pupina u borbi za jugoslovanske granice posle prvog svetskog rata. - V: Život i delo Mihajla Idvorskog Pupina: zbornik radova naučnog skupa. Novi Sad - Idvor, 1985, str. 391-397. (Soavtor).

Ja bih hteo samo nekoliko rečenica da kažem ... V: Život i delo Mihajla Idvorskog Pupina: zbornik radova naučog skupa. Novi Sad - Idvor 1985, str. 591.

Hrvatska bratska zajednica in Slovenci. V: Slovenski koledar '85, Ljubljana (1984), str. 122-125.

A Note on the Slovene Immigrant Women's Press in the U.S. - V: The Press of Labor Migrants in Europe and North America from 1880's to 1930's, Bremen 1985, p. 279.

Proletarec and the Acculturation of Slovene Workers in the United States. V: The Press of Labor Migrants in Europe and North America from 1880's to 1930's, Bremen 1985, pp. 475-486.

Ideas about the Restoration of the Habsburg Monarchy. - Slovenski koledar '87, Ljubljana (1986), str. 207-211.

Mass Media among the Slovene Immigrants. - Monority Language and Mass Communication, Ljubljana, (1987), str. 177-180.

Ob 40-letnici Zojsa: (odlomek iz doktorske disertacije). V: Slovenski koledar '84, Ljubljana, (1983), str. 170-173.

Ameriški Slovenci in NOB v Jugoslaviji: naseljevanje, zemljepisna razprostranjenost in odnos ameriških Slovencev do stare domovine od sredine 19. stoletja do konca druge svetovne vojne. Maribor: Založba obzorja, 1987, 326 str.

Proletarec and the acculturation of Slovene workers in the United States. V: Herzig, Christiane. - Labor Migration Project Labor Newspaper Preservation Project: The Press of Labor Migrants in Europe and North America 1880s to 1930s. - Bremen: Universität, 1985, pp. 475-486.

Sources of the lands of emigration as a source for studying migration history: the case of the Slovenes. V: Overseas migration from East-Central and Southeastern Europe: 1880-1940. Budapest: Akademiai kiado, 1990. (Studia historica Academiae scientiarum Hungaricae; 191), pp. 191-204.

Slovenci v Združenih državah Amerike.// V: Prešernov koledar 1992. Ljubljana: Prešernova družba, 1991, Str. 124-129.

Slovenske bratske podporne organizacije v Clevelandu. V: Slovenski koledar: (koledar za Slovence po svetu). V Ljubljani. - 39 (1992), str. 183-185.

Politično delo Etbina Kristana. V: Migracijske teme. Zagreb, 4 (1988), 1-2; str. 103-109.

Odnosi između Slovenaca i Srba u SAD krajem XIX i tokom XX veka. V: Seobe Srba nekad i sad. Beograd: Institut za međunarodnu politiku i privredu : Matica Srba i iseljenika Srbije, 1990, str. 147-153.

Izseljenci iz vrst jugoslovenskih narodov ZDA in njihove reakcije na človekove pravice in narodnostna vprašanja v Jugoslaviji v osemdesetih letih. V: Pravo: teorija i praksa: Otvoreni problemi narodnosti u Jugoslaviji: zbornik radova. Novi Sad, str. 204-211.

Slovenci v Združenih državah Amerike. V: Zgodovinski časopis. - 45 (1991), 1, str. 107-112.

Slovenski izseljenski tisk. V: Znanstvena revija: humanistika. Maribor, 3 (1991), 2, str. 299-317.

Viri in ohranjanje slovenskega izseljenskega časopisja (soavtor: Darko Friš). V: Znanstvena revija: humanistika. Maribor, 3 (1991), 2, str. 341-346.

Elections for councilmen in the city of Cleveland and Slovenes of Cleveland V: Dve domovini: razprave o izseljenstvu. Ljubljana (1992), 2-3, str. 353-369.

Reactions of Slovenian and Croatian immigrants: American press, and American scientist to events in Slovenia and in Croatia in the period from 25 June 1991 till the recognition of Slovenia by the United States V: Slovenski koledar: (koledar za Slovence po svetu). V Ljubljani, 40 (1993), str. 209-213.

Razvoj slovenskih far v Clevelandu. V: Celovski Zvon: vseslovenska revija za leposlovje, kritiko, kulturna, družbena in verska vprašanja. Celovec, 9 (1991), 32, str. 51-60.

Images of America Among Slovene and Other Yugoslav Migrants. Distant Magnets-Expectations and Realities in the Immigrant Experience, 1840-1930. New York/London 1993, pp. 199-222.

Reactions of Slovene and Croatia Immigrants: The American Press and Scientists about the Events in Slovenia and Croatia Prior to their Recognition. V: Kleine Nationen und ethnische Minderheiten im Umbruch Europas. München, 1993, str. 333-337.

Research on Slovene Immigration to the United States: Past Achievements and Future Directions. V: Slovene Studies - Journal of the Society for Slovene Studies. Vol. 8, No. 2. Edmonton (Alberta), 1986, str. 9-14.

The Development of the Slovene Private Enterprises in Cleveland (Ohio). V: Slovenski izseljenski koledar '94. Ljubljana, 1994, str. 201-208.

ABSTRACT

**ACHIEVEMENTS AND PLANS
IN THE RESEARCH OF SLOVENE EMIGRATION
IN SCIENTIFIC DISCIPLINES AFTER 1945**

Matjaž Klemenčič

This article is concerned with research on the emigration of Slovenes following the Second World War with special regard to the role of historiography in this research. The author of the article, Matjaž Klemenčič, concludes that research on Slovene emigration was carried out mainly on an enthusiast level up until the symposium on Louis Adamič which the University of Ljubljana held in 1981. Prior to this the author began work on his doctoral dissertation, focusing on the role American Slovenes played in the Second World War. Following the aforementioned symposium, the Institute for Slovene Emigration Research was founded at the Slovene Academy of Sciences and Arts. In 1983 the author received his doctorate in this subject. At the end of the eighties the historians Andrej Vovko and Marjan Drnovšek began working at the Institute for Slovene Emigration Research. Drnovšek prepared a doctoral dissertation on the processes which led to the emigration of Slovenes from what was then the province of Carniola, while Vovko heads the research project on Slovene emigration.

The historian Aleš Breclj is preparing a master's thesis on Slovenes in Argentina, while Darko Friš defended his master's dissertation on the Slovene Catholic church in the USA, and Majda Kodrič is preparing a dissertation on the topic of second generation Slovenes in the USA. At the moment no one is working on the history of Slovenes in Australia and Canada but these topics are covered by other fields, particularly geography and ethnology. Worthy of mention is also Irena Birse's master's thesis in which she analyzed the history and organization of Slovenes in Australia. It should also be noted that a new master's degree in the study of Slovenes in the USA is being planned in which candidates would work with sister support organizations.

The Austro-Hungarian policy on immigration in the period prior to the First World War will also require investigation.

The author of the article would suggest to historians living in the immigrant countries that as much work as possible be done on descriptions of local ethnic groups.